

Václav Havel

český dramatik, esejista

Byl devátým a posledním prezidentem Československa (1989–1992) a prvním prezidentem České republiky (1993–2003).

Vážený pane prezidente, nemohu začít jinak než přáním všeho dobrého a hlavně hodně zdraví. Ostatně zdraví bývá často limitujícím faktorem našich aktivit. Dovolte mi tedy začít tím nejdůležitějším. Otázkou na vaše zdraví.

Děkuji za váš zájem, momentálně jsem docela zdravý, ale v mém případě to stále visí na vlásku a stačí malá viróza nebo chřipka a může spustit lavinu komplikací, takže musím být opatrný. Co mně ale vadí, jsou potíže s dechem. Chybí mi kus plic, a ujdou-li třicet, padesát kroků, musím se nadechnout. To je nepříjemné.

Jste stále plný aktivit. Angažujete se ve veřejném životě, ale dostal jste i tomu, co jste si slíbil sám sobě po odchodu z funkce. Věnovat se psaní. Napsal jste úspěšnou hru „Odcházení“, a minulý rok jste se dokonce postavil za režisérský pultík a hru zfilmoval. Proč jste se rozhodl vstoupit do pro vás dosud nepoznaných vod a jaká byla vaše režisérská zkušenost? Jaká byla spolupráce s vaší ženou Dagmarou, kterou jste obsadil do jedné z hlavních rolí?

Foto: Jaroslav Jirůčka

Musím ještě doplnit, že po odchodu z prezidentské funkce jsem napsal knihu *Prosím stručně*. Ale *Odcházení* pro mne bylo skutečně velké dobrodružství. I když jsem měl od mládí k filmu blízko a chtěl jsem se mu věnovat, nebylo to z kádrových důvodů možné. Režie ale v tomto případě nebyl můj nápad, byla to však velmi zajímavá práce, ale bylo jí víc, než jsem předvídal. Se všemi herci, včetně mé ženy, jsem vycházel velmi dobře, všichni byli vstřícní, zdvořilí, panovala přátelská atmosféra a natáčení bylo pro všechny – jak mi potvrzují – zážitkem.

S úctou vzpomínám na vaše projevy ve funkci prezidenta na domácím i mezinárod-

ním poli. Byla z nich vždy cítit snaha o objektivní pojmenování věcí, byl v nich znát váš rukopis. Tento přístup jako by vám zůstal i v postprezidentském období. Z čeho pramení vaše potřeba vyjadřovat se k věcem veřejným? Mohl byste přece užívat si na Hrádečku, sedět, dívat se do rozkvetlých stromů a přemítat.

Původně jsem si opravdu představoval, že budu sedět na Hrádečku, dívat se do zelených keřů, číst moudré knihy, popíjet šampaňské a jít k tomu očka. Ale z toho ze všeho sešlo, respektive jsem to musel odložit. Mnoho mých aktivit vyplývá z práce, kterou jsem dělal dříve a v níž se cítím být zavázán pokračovat. Zřejmě je to i obecně vzato exprezident-

ský osud. Ale navíc, což jsem si dříve neuvědomoval, je tento osud na rozdíl od prezidentské funkce už navždy. Vidím-li tedy možnost někde zasáhnout ve prospěch obrany lidských práv, nebo někde se k něčemu důležitému vyjádřit, tak tu možnost využiji. Ale i tak je to pouhý zlomek z desítek žádostí, které denně dostávám.

Jak se díváte na současný vývoj civilizace? Co je podle vás tím hlavním světélkem naděje, ke kterému bychom měli směřovat?

Civilizační vývoj je velmi dvojsmyslný a já o tom často mluvím nebo píšu v projevech či úvahách. Zajímavé je, že naše civilizace dobře ví o bezpečnosti, která se nad ní vznáší, svědčí o tom mnohé chytré knihy, které vycházejí. Lidstvo tedy dobře ví, co by mělo dělat, ale nedělá to. A v tom je právě ona dvojsmyslnost. Je nám neustále předkládáno, že měřítkem našich životů, včetně lidského štěstí, má být neustálé zvyšování hrubého domácího produktu. Ale proč se má zvyšovat, když víme, že pře- vaha kvantity nad kvalitou je nejen zbytečná, ale i nebezpečná. Lidská vynalézavost v tomto směru stále zřetelněji předbíhá lidskou zodpovědnost. U svého počítače si můžete přečíst australské noviny, ale také se dokážete rychle domluvit se spolupachateli atentátu a vyhodit do povětří dům. Není vyloučeno, že lidstvo musí prožít své katastro-

Mnoho mých aktivit vyplývá z práce, kterou jsem dělal dříve a v níž se cítím být zavázán pokračovat

fy, aby se vzpamatovalo, protože žijeme v první ateistické civilizaci a nejsme, abych tak řekl, patřičně metafyzicky zakotveni. Jak nakládáme s naší planetou, s krajinou, jak tají ledy na pólech, to přece všechno víme. Mne tato témata velmi zajímají, a proto jsem dal svého času podnět ke konání pražské konference Forum 2000. Původně měla být jen jedna, ale bylo jich už čtrnáct, protože si je vynutil zájem samotných účastníků. To znamená, že mnoho lidí cítí potřebu o těchto věcech přemýšlet v souvislostech a něco dělat.

Co vám působí největší potěšení v osobním životě? Které věci vás posilují, nepokládáte je za ztrátu času, naopak jimi získáváte sílu a energii nebo tzv. klid na duši? Mluvme prosím o maličkostech, které vás provázejí životem.

Mám rád, když se mi něco podaří, mám rád kolem sebe klid a harmonii a téměř fyzic-

ky nesnáším konflikty a nevyjasněné situace. I proto o nich možná tak často píšu ve svých hrách. Já se k něčemu přiznám. Každé ráno pozoruji své privátní události nového dne, to znamená, s jakou chutí vstávám, jestli vstávám dříve, než jsem měl, nebo později, nebo zda zakopnu a spadnu. Pozoruji tyto mikroudálosti a podle nich předvídám celý den. Jsou tři čtyři alternativy. Za prvé, všechno se daří, a tudíž se mi vydaří celý den. Za druhé se nedaří vůbec nic, zakopnu,

„I když jsem měl od mládí k filmu blízko a chtěl jsem se mu věnovat, nebylo to z kádrových důvodů možné

rozbiže se sklenička a tak to bude až do večera. Třetí možností je, že vyvstanou překážky, přijdou komplikace, a i když to nebude stoprocentní, všechno nakonec víceméně dobře dopadne.

Jak vypadá váš běžný pracovní den?

Já se snažím ze svých závazků odbourávat, co se dá. Velkou část práce mého se-

kretariátu tvoří odříkání bezpočtu pozvání, žádostí o projevy, přednášky, debaty a různé texty. Snažím se všechny oficiální a polooficiální akce seskupit do několika dní v týdnu a zbývající dny být doma, číst a psát. Ale i při tomto úsporném režimu se ke čtení pramálo dostanu.

Vážený pane prezidente, jaké společné plány máte s vaší ženou Dagmarou pro rok 2011, čím si chcete společně udělat radost?

Dáša má ráda velké role v divadle, což jí zabírá hodně času. Rád bych ještě něco napsal. Rád bych se také letos dobře naučil pracovat s počítačem a internetem. Na počítači sice píšu už asi 25 let, ale jinými dovednostmi se nezabývám. A jak to jen trochu půjde, tak pojedeme někam k moři, kde je dobrý vzduch na mé plíce.

A na úplný závěr, jaké jsou vaše osobní zkušenosti s VoZP ČR?

Já o Vojenské zdravotní pojišťovně – a to je na tom báječné – téměř nic nevím. Všechno běží samo, někdo mě operuje, někdo mě ošetří, někdo mně vyvrtá zub, někdo mi předepíše prášky a pojišťovna to za mne zřejmě platí. Neříká mi o tom, neradí se, nedává mi nic podepisovat, což je asi nejlepší způsob koexistence s pojišťovnou. Alespoň pro pacienta.

Richard Medek

